

Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy
Katedra Pedagogické a školní psychologie

Posudek oponenta diplomové práce

Helena Gabriela Fořtová:

Problematika sebepoškození dětí a adolescentů se zaměřením na využití psychodiagnostických metod

Diplomantka si zvolila téma sebepoškození, které je v poslední době značně aktuálním a až módním problémem u části populace. Obecné povědomí o tomto fenoménu není však příliš rozšířené, často ani odborníci zabývající se prací s dětmi a mládeží nemají hlubší znalosti. Na toto téma dosud u nás nevyšla žádná specifická monografie a autorka předkládané diplomové práce si tedy klade za cíl podat rozšířený popis problematiky sebepoškození dětí a dospívajících do 17 let věku včetně.

V teoretické části se zabývá stručně sebepojetím, dále pak především sebepoškozením v celé jeho šíři – tedy vymezením pojmu, typy, metodami, výskytem, etiologií, příčinami a souvztažnými faktory, terapií a odrazem tohoto fenoménu v kultuře.

V této části uvádí hlavní poznatky především našich autorů – na zahraniční publikace převážně poukazuje zprostředkovaně – z druhé ruky. Bohužel se nevyvarovala chyb – odkazuje na autory, kteří nejsou v seznamu literatury, občas chybí u odkazu bližší údaje – datace (např. str.33). Teoretickou část uzavírá přehledem diagnostických metod, které využila v další části své práce. Při představování projektivní metody, kterou sama aktivně administrovala a následně vyhodnocovala používá jak zkratku AAC, tak zkratku ACC – aniž objasňuje ACC – jedná se o záměr ?

V empirické části uvádí jednotlivé kazuistiky dvanácti klientů dětského lůžkového oddělení psychiatrické léčebny a třináctou s dívkou, která dosud nebyla hospitalizována.

Všechny kazuistiky mají stejnou strukturu – diplomantka zjišťovala anamnézu, dále vedla rozhovor- řízené, částečně standardizované diagnostické "interview" a vyšetření testem AAC. Výsledky vyšetření dalším projektivním testem -ROR převzala z dokumentace, resp. součásti vstupního psychologického vyšetření v léčebně.

Autorka uvádí i vyšetření klientů testem WISC III – pro vyloučení mentální retardace, z textu není zřetelné zda s tímto testem pracovala s klienty sama, nebo výsledky též převzala.

V analýze výsledků konstatuje, že sebepoškození těchto klientů není závislé na hodnotě celkového intelektu. Není možné přesto zvažovat vliv faktu, že nejnižší hodnoty intelektu jsou u klientů s nejnižším věkem (v anamnézách mají např. i obdobné poruchy chování...) ?

V závěrech autorka střídavě reflektuje limity svých zjištění, uvádí (ne vždy důsledně) porovnání svých nálezů s autory, kteří se sebepoškozením zabývají.

Jedním ze závěrů je potvrzení toho, že velká většina klientů pochází z problematičtějšího rodinného prostředí, s problematičtějšími zkušenostmi s blízkými osobami a také to, že sebepoškození je často/především ? u osob majících sklon k závislostem. U všech klientů zařazených do této práce se jednalo o opakované sebepoškození. Potvrdila se i vysoká rizikovitost pro suicidální chování.

Výsledky projektivních technik – ROR metody a testu AAC korespondovaly – zvýrazněné znaky skupiny klientů v oblasti prožívání, vyjadřování emocí i špatné orientaci v sociálním světě byly obdobné.

Studentka zpracovala problematiku sebepoškozování na základě zvolené literatury a v empirické části použila méně užívanou projektivní techniku ve srovnání s ověřenou metodou. Prokázala schopnost pracovat s odbornou literaturou i prakticky uchopit výzkumný projekt.

Předkládanou diplomovou práci hodnotím stupněm – velmi dobře -.

Praha 4.1.2009

